

19.05.2021

Ärende/30

§ 153

Den av ledamoten Dan Koivulaakso väckta motionen om rätt till småbarnspedagogik för asylsökandes barn

HEL 2020-013662 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Dan Koivulaakson aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Dan Koivulaakso och 19 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden anordnar småbarnspedagogisk verksamhet för asylsökandes barn på samma villkor som för alla andra barn. Motionen motiveras bland annat med att barnen på grund av långa asylsökningssprocesser kan bli utan småbarnspedagogik till och med i flera år. Asylsökandes barn är dessutom redan i nuläget berättigade till deltagande i den grundläggande utbildningen.

Stadsstyrelsen ser det i likhet med social- och hälsovårdsnämnden och fostrans- och utbildningsnämnden som en god idé att barn i familjer som söker internationellt skydd beviljas rätt till deltagande i småbarnspedagogisk verksamhet i situationer där deltagandet i sådan verksamhet är förenligt med barnets intressen. Att asylsökandes barn beviljas rätt till deltagande i småbarnspedagogisk verksamhet är motiverat också ur ett jämlikhetsperspektiv.

I Helsingfors anordnas småbarnspedagogik i enlighet med 6 § 1 mom. i lagen om småbarnspedagogik för de barn vars hemkommun Helsing-

fors är enligt lagen om hemkommun (201/1994). Asylsökandes barn har inte subjektiv rätt till småbarnspedagogik innan familjen beviljats uppehållstillstånd. Det finns för tillfället 35 barn i daghemsåldern inom tjänsterna för Helsingfors mottagningscentral. Migrationsverket styr, övervakar och finansierar Helsingfors mottagningscentralens verksamhet.

Enligt den gällande verksamhetsmodellen gör socialarbetare tillsammans med kundfamiljen, barnskyddet och mottagningscentralen en bedömning av stödbehovet hos barnet och familjen. Utifrån bedömningen kan asylsökandes barn eller barn till personer utan uppehållstillstånd beviljas en plats inom småbarnspedagogiken. Asylsökandes barn kan alltid delta i småbarnspedagogiken om barnet är kund hos barnskyddet och barnskyddets socialarbetare anser att daghemmet är nödvändigt för barnets uppväxt och utveckling och för att stödja föräldrarnas orkande. Det har också varit möjligt att ansöka om småbarnspedagogik för ett barn bland annat på rekommendation av myndigheten som ansvarar för barnets vård. Om det har bedömts att ett barn som är i behov av särskilt stöd, eller barnets föräldrar, har nytta av småbarnspedagogik så har sådan ordnats.

Mottagningscentralen ansvarar för tillfället för småbarnspedagogikens kostnader, om småbarnspedagogiken betraktas som en nödvändig socialtjänst som grundar sig på behovet av särskilt stöd. Om småbarnspedagogik ordnas utgående från lagen om småbarnspedagogik, ansvarar kommunen för kostnaderna. Ansvaret för ordnandet av småbarnspedagogik hör till fostrans- och utbildningssektorn.

Utredningen av asylsökandes situation kan pågå till och med i flera år. Den nya lagen om småbarnspedagogik lägger större vikt på barnets bästa och enligt lagen ska man vid planering, anordnande och tillhandahållande av samt beslutsfattande om småbarnspedagogik i första hand se till barnets bästa. Högklassig småbarnspedagogik är särskilt viktig för de barn vars liv präglas av flera riskfaktorer, såsom föräldrarnas låga utbildningsnivå, behovet av särskilt stöd eller ett främmande språk som modersmål.

I enlighet med barnets intresse är det motiverat att betrakta småbarnspedagogiken som en rättighet som även hör till asylsökandes barn. Ett barn som nyligen har anlänt till landet bör dock ges tid att anpassa sig till familjens nya omständigheter och barnets situation och intresse ska bedömas innan småbarnspedagogik söks upp. Deltagande i småbarnspedagogik kan stödja asylsökandes barn med att finna dagrytmen och språkliga färdigheter. Inom småbarnspedagogiken är det också möjligt att skapa sociala relationer och få en kontakt till den finländska kulturen. Deltagande i småbarnspedagogiken kan förebygga ett senare behov av specialtjänster.

19.05.2021

Ärende/30

Fostrans- och utbildningsnämnden och social- och hälsovårdsnämnden har gett utlåtande om motionen. Svaret är förenligt med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Dan Koivulaakson aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 03.05.2021 § 327

HEL 2020-013662 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.03.2021 § 71

HEL 2020-013662 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Dan Koivulaakson ja 19 muun valtuutetun aloit-

---

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

19.05.2021

Ärende/30

teesta koskien turvapaikanhakijoiden lasten oikeutta varhaiskasvatukseen:

"Aloitteessa esitetään, että Helsinki esiopetuksen lisäksi järjestää turvapaikanhakijalapsille varhaiskasvatusta samoilla ehdoilla kuin kaikille muillekin lapsille.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa valtuustoaloitetta, jossa kansainvälistä suojelua hakevien perheiden lapsille myönnetään oikeus varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatukseen osallistumisen tulee olla lapsen edun mukaista.

Nykytilanteen kuvaus

Valtionhallinnossa maahanmuuttovirasto ohjaa, valvoo ja rahoittaa Helsingin vastaanottokeskuksen toiminnan. Helsingin vastaanottokeskukseen kuuluvat Punavuoren toimipiste ja yksityismajoituspalvelupiste. Varhaiskasvatusikäisiä lapsia vastaanottokeskuksen palveluissa on tällä hetkellä 35. Maahanmuuttovirastosta saadun Migrin tilaston mukaan Helsinkiin on saapunut vuoden 2019 aikana 1–5-vuotiaita lapsia 81 ja vuoden 2020 aikana heitä on saapunut 22.

Helsingin kaupunki tuottaa kansainvälistä suojelua hakeville perheille ja aikuisille vastaanottolain (746/2011) mukaisia välttämättömiä sosiaali- ja terveyspalveluja. Turvapaikanhakijoiden lapsilla ei ole subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen ennen perheen oleskelulupaa.

Nykykäytännön mukaan turvapaikanhakijalapsen pääsevät varhaiskasvatuksen piiriin aina, jos lapsella on lastensuojelun asiakkuus ja lastensuojelun sosiaalityöntekijä pitää varhaiskasvatusta tarpeellisena lapsen kasvun ja kehityksen sekä vanhempien jaksamisen tukemiseksi. Varhaiskasvatusta on voitu hakea lapselle myös muun lapsen hoidosta vastaavan viranomaistahon suosituksesta. Mikäli on arvioitu, että erityisen tuen tarpeessa oleva lapsi tai vanhemmat hyötyvät varhaiskasvatuksesta, on sitä järjestetty.

Vastaanottokeskus vastaa tällä hetkellä varhaiskasvatuksen kustannuksista, jos varhaiskasvatus nähdään erityisen tuen tarpeeseen perustuvana välttämättömänä sosiaalipalveluna. Mikäli varhaiskasvatusta järjestetään varhaiskasvatuslain perusteella, kustannuksista vastaa kunta. Vastuu varhaiskasvatuksen järjestämisestä kuuluu kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Turvapaikanhakijoiden tilanteen selvittely voi kestää vuosia. Lapsen edun mukaisesti on perusteltua oikeuttaa subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus myös turvapaikanhakijoiden lapsille. Vasta maahan tulleelle

lapselle on kuitenkin varattava aikaa sopeutua perheen uusiin olosuhteisiin ja lapsen tilanne sekä etu tulee arvioida ennen varhaiskasvatukseen hakeutumista.

Varhaiskasvatukseen osallistuminen voi tukea turvapaikanhakijalapsen päivärytmiä sekä kielellisiä valmiuksia. Varhaiskasvatuksen piirissä on mahdollisuus luoda sosiaalisia suhteita ja saada kontakti myös suomalaiseseen kulttuuriin. Varhaiskasvatukseen osallistuminen voi ennaltaehkäistä myöhäisempää erityispalvelujen tarvetta."

Käsittely

30.03.2021 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Alekski Niskanen: Lautakunta ei kannata tätä valtuutettu Dan Koviulaakson ym. aloitetta koskien turvapaikanhakijoiden lasten oikeutta varhaiskasvatukseen. Hallitus ja eduskunta päättävät Suomen maahanmuuttopolitiikasta, mutta maahanmuuton kustannuksista iso osa lankeaa ajan myötä kuntien maksettavaksi. Kuten lausunnon viimeisessä kappaleessa ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lukee, vastaanottokeskus vastaa tällä hetkellä varhaiskasvatuksen kustannuksista turvapaikanhakijoiden lapsille: Vastaanottokeskus vastaa tällä hetkellä varhaiskasvatuksen kustannuksista, jos varhaiskasvatus nähdään erityisen tuen tarpeeseen perustuvana välttämättömänä sosiaalipalveluna."

On johdonmukaista, että Suomen valtio veloitettaisiin maksamaan turvapaikanhakijoiden vastaanottokulut mukaan lukien varhaiskasvatus jatkossakin, koska kunnat eivät päästä Suomen maahanmuuttopolitiikasta. Nykytilanne Helsingissä on se, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa varhaiskasvatuksen järjestämisestä. Kasvatus- ja koulutusviraston mukaan turvapaikanhakijoiden varhaiskasvatukseen tulevia lapsia olisi 35, jolloin kustannusarvio Helsingin kaupungille on 400 000–500 000 euroa vuotuisena kustannuksena riippuen siitä, tulisivatko kaikki lapset koko ajaksi varhaiskasvatukseen.

Jäsen Alekski Niskasén vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Jäsen Alekski Niskanen jätti asiasta rauenneen vastaehdotuksensa mukaisen eriävän mielipiteen.

16.03.2021 Pöydälle

19.05.2021

Ärende/30

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi

Leena Markkanen, Helsingin vastaanottokeskuksen johtaja, puhelin: 310 42901
leena.markkanen(a)hel.fi

Tarja Jokinen, Helsingin vastaanottokeskuksen johtava sosiaalityöntekijä, puhelin:
310 42744

tarja.jokinen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 02.03.2021 § 150

HEL 2020-013662 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Dan Koivulaakson aloitteesta turvapaikanhakijoiden lasten oikeudesta varhaiskasvatukseen:

Voimassa oleva toimintamalli Helsingissä

Helsingissä järjestetään varhaiskasvatusta varhaiskasvatuslain 6 §:n 1 momentin mukaan lapselle, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta Helsinki on. Turvapaikanhakijoiden lapsilla ei ole subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen ennen perheen oleskelulupaa.

Sosiaalityöntekijän lapsi- ja perhekohtaisen tilanteen arvioinnin pohjalta varhaiskasvatuspaikka voidaan myöntää turvapaikanhakijan tai paperittoman perheen lapselle.

Turvapaikanhakijalapsen pääsevät varhaiskasvatuksen piiriin aina, jos lapsella on lastensuojelun asiakkuus ja lastensuojelun sosiaalityöntekijä pitää päiväkotia tarpeellisena lapsen kasvun ja kehityksen kannalta. Sosiaalityöntekijä tekee yhdessä asiakasperheen, lastensuojelun ja vastaanottokeskuksen kanssa arvion lapsen ja perheen tuen tarpeista. Mikäli arvioidaan, että lapsi hyötyy päiväkotipaikasta, se järjestetään.

Maahanmuuttovirasto ohjaa, valvoo ja rahoittaa Helsingin vastaanottokeskuksen toimintaa. Helsingin vastaanottokeskuksessa varhaiskasvatusikäisiä lapsia on muutama kymmen.

Maahanmuuttoviraston ohjeen mukaan erityisen tuen tarpeeseen perustuva varhaiskasvatus on vastaanottolain mukaista välttämätöntä sosiaalipalvelua ja siten vastaanottokeskuksen maksettavana.

19.05.2021

Ärende/30

Toimintamallin kehittäminen

Uusi varhaiskasvatuslaki nostaa lapsen edun keskeiseksi ja korostaa aiempaa vahvemmin lapsen edun ensisijaisuutta varhaiskasvatuksen suunnittelussa, järjestämisessä, tuottamisessa tai siitä päätettäessä.

Turvapaikanhakijoiden tilanteen selvittely voi kestää pitkiä aikoja, jopa vuosia. Laadukas varhaiskasvatus on erityisen tärkeää niille lapsille, joiden elämässä on useampi riskitekijä, kuten vanhempien matala koulutustaso, erityisen tuen tarve tai vieraskielisyys.

Lapsen edun mukaisesti ja tasa-arvon edistämiseksi on perusteltua nähdä varhaiskasvatus myös turvapaikanhakijoiden lasten oikeutena. Vastaanottokeskuksessa on tärkeää kartoittaa vasta maahan tulleen lapsen hyvinvointia. Lapselle varataan aikaa perheen uusiin olosuhteisiin sopeutumiseen ennen varhaiskasvatukseen siirtymistä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Nina Onufriew, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 42550
nina.onufriew(a)hel.fi